

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหาร
โรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
**Transformational Leadership of School Administrators Affecting Effectiveness of
Secondary School Administration in Bangkok Metropolis Under the Office of
Private Education Commission**

ผกาพรรณ ภูพิน และสุรชัย สิกขาบัณฑิต

Pakawan Poopuen and Surachai Sikhbandit

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย อีสเทิร์นเอเซีย

Master of Education, Eastern Asia University

Received: October 10, 2018

Revised: December 17, 2018

Accepted: December 17, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน (2) ศึกษาประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมัธยม และ (4) ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารและครูจำนวน 310 คน ในโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า (1) โดยภาพรวมและรายด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิภาพในแต่ละด้านและโดยรวมทุกด้านของการบริหารโรงเรียนมัธยมอยู่ในระดับมาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการพยากรณ์ ร้อยละ 22

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were : (1) to study transformational leadership of school administrators (2) to study effectiveness of secondary school administration in Bangkok Metropolis under the Office of Private Education Commission, (3) to study relationship between transformational leadership and effectiveness of secondary school administration, and (4) to study transformational leadership of secondary school administration affecting effectiveness of secondary school. The samples used in this study were 310 secondary school administration and teachers in Bangkok Metropolis under the Office of Private Education Commission. The research instrument used for collecting data was at .05 level. The results of this research were as follows: (1) the transformational leadership of secondary school administrators were at high levels (2) the effectiveness in overall and each aspect of secondary school administration were at high level (3) the relationship between leadership transformational of school administrators and the effectiveness of secondary school administration in Bangkok Metropolis under the Office of Private Education Commission were positively correlated in a rather high level with statistical significance at .01 level (4) transformation leadership of school administrators affecting the effectiveness of secondary school was a statistical significance at .05 level and had the forecast capacity of 22 percentages.

Keywords: Transformational Leadership, Effectiveness of School Administration

บทนำ

จากสภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกและการก้าวหน้าของนวัตกรรมต่าง ๆ เป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านของระบบเศรษฐกิจด้านการเมืองและสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นลำดับขั้นอย่างสลับซับซ้อนทำให้เกิดความเชื่อมโยงกันมากขึ้นตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การสื่อสารต่าง ๆ ที่แพร่ขยายและก้าวกระโดดอย่างรวดเร็ว เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของทุกคนอย่างแยกไม่ออก ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ภายใต้กระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้องค์การต่าง ๆ ต้องเน้นพัฒนาองค์การให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในส่วนของการศึกษา ถือว่าเป็นกลไกหลักที่สำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศให้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมที่เข้มแข็ง ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพให้เต็มกำลังเพื่อ

ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก ทำให้สังคมเป็นสังคมวัตถุนิยมเกิดการแข่งขัน เห็นแก่ตัว ขาดความสามัคคี ขาดสติ และมีค่านิยมแบบใหม่แพร่ขยายทั่วโลก จึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการแข่งขันในระดับเวทีโลก (ชวลิต นิ่มนวล, 2552, น. 8) ซึ่งประเทศไทยก็เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงเกิดประเด็นที่น่าสนใจว่า ในสถานการณ์เช่นนี้สังคมไทยควรจะมีการปรับตัวจากการเปลี่ยนแปลงนี้อย่างไร เพื่อที่จะให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพ และสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังแพร่เข้ามาและพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม แต่อิทธิพลนั้นเป็นการให้อำนาจ

แก่ผู้ตามให้กลับกลายมาเป็นผู้นำ และผู้ที่เปลี่ยนแปลงหน่วยงานในกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงองค์กร ดังนั้นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงได้รับการมองว่าเป็นกระบวนการที่เป็นองค์รวม และเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำในระดับต่าง ๆ ในหน่วยงานย่อยขององค์กร จากการวิจัยพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงพบว่า “ผู้นำจะมีการถ่ายโอนหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจที่สำคัญ และจัดข้อจำกัดการทำงานที่ไม่จำเป็นออกไป ผู้นำมีการดูแลสอนทักษะให้แก่ผู้ตามที่มีความจำเป็นต้องแก้ปัญหา ต้องการการริเริ่ม การกระตุ้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญ การกระตุ้นการแข่งขันความคิด การตระหนักในข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีม รวมทั้งส่งเสริมการแก้ปัญหาแบบสร้างสรรค์ในการบริหารความขัดแย้งต่าง ๆ ผู้นำจะทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร และระบบการบริหาร เพื่อเน้นและสร้างค่านิยมและวัตถุประสงค์หลักขององค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
4. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

องค์กรแต่ละแห่งหรือหน่วยงานต่าง ๆ ย่อมมีผู้นำในการปฏิบัติงาน ผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เพราะองค์การใด ๆ จะเจริญก้าวหน้ามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับผู้นำ และผู้นำก็มีความสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะสภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและอย่างรอบด้านในปัจจุบัน หน่วยงานยังต้องการผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะนำพาองค์การไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพราะฉะนั้นในทุกองค์การผู้นำจึงมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่ง นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้หลากหลายและเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยขอเสนอความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของแต่ละบุคคลดังนี้

Bass and Avolio (1990, p.245 อ้างถึงใน สัมมา รณิธย์, 2556, น. 113) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ทำให้เกิดความตระหนักในการกิจวิสัยทัศน์ของทีมและขององค์กร จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ผลประโยชน์ของกลุ่มองค์กร หรือสังคม

Hoy and Miskel (1991, p. 389) ได้กล่าวว่า ผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะดังนี้

1. สามารถกำหนดชี้แจงในเรื่องความต้องการจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจน
2. สร้างวิสัยทัศน์ใหม่และรวบรวมความผูกพันต่อวิสัยทัศน์นั้น
3. คลังใจผู้ตามให้มุ่งค่านึงถึงประโยชน์ขององค์การมากกว่าประโยชน์ของตนเอง
4. เปลี่ยนแปลงองค์การให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ได้ร่วมวางไว้มากกว่าที่จะทำงานภายในบริบทเดิม
5. เป็นที่ปรึกษาหรือเป็นที่เลี้ยงแก่ผู้ตาม เพื่อให้ผู้ตามมีความรับผิดชอบที่มากขึ้นในเรื่องการพัฒนาตนเองและผู้อื่นทั้งนี้ ผู้ตามจะกลายเป็นผู้นำและผู้นำจะกลายเป็นผู้กระตุ้นให้เกิด การเปลี่ยนแปลงหรือผู้นำใน

การเปลี่ยนแปลง (Change agent) และในที่สุดจะสามารถเปลี่ยนแปลงองค์การได้

Bass and Avolio (1994, p.2) กล่าวว่า ในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมาทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงได้พัฒนาเป็นรูปร่างขึ้น โดยการศึกษาวิจัยรวบรวมข้อมูลพัฒนาและฝึกอบรมจากทุกระดับในองค์กรและในสังคม ทั้งกับผู้นำทุกระดับ และผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพไม่มีกิจกรรม จนถึงผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง มีความกระตือรือร้น ทั้งในวงการธุรกิจ อุตสาหกรรม ราชการทหาร โรงพยาบาล สถาบันการศึกษา ในต่างเชื้อชาติ และต่างวัฒนธรรม ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่วัดโดยเครื่องมือวัดภาวะผู้นำ (Multifactor Leadership Questionnaire : MLQ) ที่สร้างและพัฒนาโดย Bass and Avolio เป็นภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพและให้ความพึงพอใจมากกว่าภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน และมีงานวิจัยเชิงประจักษ์และการศึกษาทฤษฎีจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเพิ่มผลการปฏิบัติงานของบุคคลและขององค์การ หลังมีการศึกษาทฤษฎีและการวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะเวลาหนึ่ง คือตั้งแต่ Bass เสนอทฤษฎีนี้ในปี ค.ศ.1985 ได้มีการพัฒนาทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นโมเดลภาวะผู้นำแบบเต็มรูปแบบ โมเดลนี้จะประกอบด้วย 4 องค์ประกอบพฤติกรรม (4I's) ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมของภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยนรวมทั้งภาวะผู้นำแบบปล่อยตามสบาย (Laissez-faire leadership) หรือพฤติกรรมการไม่มีภาวะผู้นำ (Non leadership behaviour)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน

ประสิทธิผลเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์กร ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลของโรงเรียนไว้ดังนี้

Mott (1972, p. 188) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียนนอกจากจะเป็นผู้ที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความรู้ความสามารถทางวิชาการอย่างยอดเยี่ยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงเป็นที่น่าพึงพอใจแล้วยังมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติค่านิยมและคุณธรรมต่าง ๆ แล้ว การเสริมสร้างประสิทธิผล ทั้งด้าน

ปริมาณและคุณภาพของผู้เรียนนั้น นอกจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ อาคารสถานที่ที่เหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน บรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม วัสดุอุปกรณ์เพียงพอ และทันสมัยต่อการเรียนการสอนแล้ว บุคคลที่สำคัญได้แก่ผู้บริหารและครู เป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างแท้จริง

Campbell (1977, pp. 108-111) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา หมายถึง การที่ผู้นำทางการศึกษาสามารถบริหารจัดการโรงเรียน โดยอาศัยหลัก 4 ประการ คือการปรับตัว (Adaptation) การบรรลุเป้าหมาย (Goal Achievement) การบูรณาการ (Integration) การคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบค่านิยมจนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้

เสาวลักษณ์ โสมะทัต(2553, น. 25) ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึงการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา โดยพิจารณาตัวชี้วัดจากความสามารถของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายใน ภายนอกและรวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน จนทำให้เกิดความพอใจในการทำงาน และสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นการมองประสิทธิผลในภาพรวมทั้งระบบ

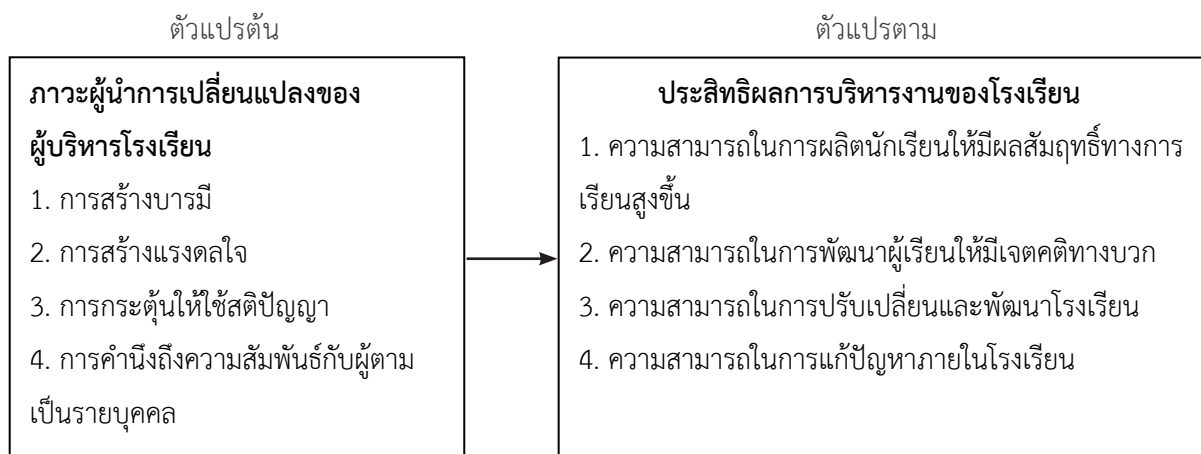
เรียม สุขกล้า (2553, น. 28) ได้ให้แนวคิดที่ว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน คือ ความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารครู ที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

การศึกษาภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องหรือภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้นำเริ่มตั้งแต่ในสมัยอดีตจนถึงสมัยที่เกิดแนวความคิด และทฤษฎีภาวะผู้นำขึ้น หลากหลายแนวคิดและหลากหลายทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะ

ผู้นำซึ่งทฤษฎีหรือแนวคิดต่าง ๆ เหล่านั้น ต่างก็มีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ในส่วนของการศึกษาภาวะผู้นำ โดยส่วนใหญ่แล้วจะมีการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำใน 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมแบบมิตรสัมพันธ์ (แบบมุ่งคน) และพฤติกรรมแบบกิจสัมพันธ์ (แบบมุ่งงาน) ซึ่งในองค์ประกอบทั้งสองอย่างนี้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การในรูปแบบตามสถานการณ์ ซึ่งผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีลักษณะในการมองการณ์ไกล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้ถึงภารกิจที่จะต้องปฏิบัติ การคล้อย เป็นผู้นำเผชิญปัญหา กระตุ้นให้เกิดปัญญาโน้มน้าวจิตใจลูกน้อง ทำให้คนและงานทั้งระบบดีขึ้น รวมทั้งการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งมีทฤษฎีภาวะผู้นำในกลุ่มนี้ เช่น ภาวะผู้นำศรัทธาบาร์มี(Charismatic Leadership) ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์(Strategic Leadership) และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) เป็นภาวะผู้นำจากจิตวิญญาณ และส่งผลในการพัฒนาที่ยั่งยืน ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง(Transformational Leadership) ดังนั้นในการบริหารทุก ๆ องค์การนั้น ถ้าต้องการที่จะให้เกิด

ประสิทธิผลได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัย แต่ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสำคัญที่สุดของประสิทธิผลทางการบริหารของผู้บริหาร 3 ด้าน คือปัจจัยทางด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ ความสามารถในการบริหาร ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้บริหาร ประสพการณ์การบริหาร ปัจจัยด้านพฤติกรรมการบริหาร ได้แก่ ภาวะผู้นำ ปัจจัยสถานการณ์ของโรงเรียน และด้านบรรยากาศของโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนของครูขนาดของโรงเรียน และสถานะทางเศรษฐกิจทางสังคม ภายนอกที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจ มีความสำเร็จในการผลิตนักเรียนและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ (พนพร เกษตรเวทิน, 2554, น. 1) ทั้งนี้ Bass and Avolio (1990, p. 231) กล่าวว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง(Transformational Leadership) เป็นกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ร่วมงาน และผู้ตามไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ทำให้เกิดความตระหนักในวิสัยทัศน์ และภารกิจของทีมและขององค์การ จูงใจให้ผู้ร่วมงานและผู้ตามไปให้ไกลเกินกว่าความสนใจของพวกเขาไปสู่ผลประโยชน์ของกลุ่มองค์การหรือสังคม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1.ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2.ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยม ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,629 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2561 จำนวน 310 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970, p. 608) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของครูและผู้บริหารในแต่ละเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามของครูโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนตามแนวความคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ Bass and Avolio (1990, p.245) โดยมีข้อคำถามถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 4 ด้าน จำนวน 28 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนตามแนวคิดของ Mott (1972 as cited in Hoy and Miskel 1991, p. 389) โดยมีข้อคำถามถึงประสิทธิผลของโรงเรียน 4 ด้าน จำนวน

24 ข้อ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวผู้วิจัยเองทุกโรงเรียน จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้ (1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซียไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม (2) ผู้วิจัยนำหนังสือพร้อมแบบสอบถามจำนวน 310 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามคืนจากผู้บริหารและครู ตามเวลาที่กำหนด (3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติตามหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- 2) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา

4. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 สามารถร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการพยากรณ์ร้อยละ 22 โดยปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการสร้างบารมีด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา

การอภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวม ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.55$) และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสร้างแรงจูงใจ ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญาตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของครูมีความเชื่อแรงจูงใจ ให้ความเอาใจใส่ต่อการทำงานของครูรวมทั้งมีพฤติกรรมที่ทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับ ศรัทธา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการชักนำโน้มน้าวจิตใจให้คนอื่น มีความคิดที่คล้อยตามเพื่อให้ครูมีความเต็มใจและกระตือรือร้นที่จะทำให้บรรลุผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่เป็นผู้บริหารเป็นผู้ที่ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น มีการจัดอบรมการใช้หลักสูตร การวิจัยในชั้นเรียน หรือเทคนิคการจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูทุกภาคเรียน ผู้บริหารเข้ารับการประชุมสัมมนาหรือศึกษาค้นคว้าตนเองเกี่ยวกับภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโชค โพธิ์งาม (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามการรับรู้ของครูปฏิบัติการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวม ($\bar{X} = 4.04$, $SD = 0.61$) และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม

เสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับวัย สอดคล้องกับ Mott (1972, p. 188) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียนนอกจากจะเป็นผู้ที่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน มีความรู้ความสามารถทางวิชาการอย่างยอดเยี่ยม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงเป็นที่น่าพึงพอใจแล้วยังมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยมและคุณธรรมต่าง ๆ แล้ว การเสริมสร้างประสิทธิภาพ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของผู้เรียนนั้น นอกจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ บรรยากาศร่มรื่น สะอาด สวยงาม วัสดุอุปกรณ์เพียงพออาคารสถานที่ที่เหมาะสมเพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และมีความทันสมัยต่อการเรียนการสอนแล้ว บุคคลที่สำคัญได้แก่ผู้บริหาร และครู เป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนอย่างแท้จริง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยรวม (.77**) และรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญาด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงจูงใจ ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการของโรงเรียนให้พัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพในทุกด้านทั้งครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ นักเรียนมีความรู้คู่คุณธรรม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอจธรา วรฤทธิ์ (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1-3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่ามีค่าความสัมพันธ์กันทางบวก ที่ระดับสูง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 สามารถร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการพยากรณ์ร้อยละ 22 โดยปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคลด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์สูง สามารถมองภาพองค์กรในอนาคตตนเองได้ และนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จซึ่งได้มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ การกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่เด่นชัด และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสามารถวางแผนกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร มีทักษะในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนั้นยังพบว่า ความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ร่วมกันพัฒนาทั้งด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้โรงเรียนมีความเจริญก้าวหน้า โดยพิจารณาจากลักษณะการยอมรับของครูต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหาร และการเรียนการสอน ความรวดเร็วของครูต่อการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ความกระตือรือร้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังนั้นภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานครได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพงศ์ บุญยารมย์ (2553) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของการบริหารโรงเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงควรที่จะรักษาและพัฒนาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของตนเองให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และควรมีการฝึกอบรมผู้บริหารโดยเน้นให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผลตามที่ได้กำหนดไว้

1.2 จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคลด้านการสร้างบารมี ด้านการสร้างแรงจูงใจ

และด้านการกระตุ้นให้ใช้สติปัญญา สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา สนับสนุน ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน ครู และนักเรียนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการสร้างแรงจูงใจของผู้บริหารโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ในด้านการคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

References

- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1994). *Improving Organizational Effectiveness through Transformational Leadership*. Thousand Oaks. CA: Sage Publications.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1990). The four Is Transformational Leadership. *Journal Of European Industrial Training*, 15 (2), 231.
- Boonyarom, N. (2010). *Leadership of school administrators affecting the effectiveness of academic management of schools provided instruction at levels 3 - 4 under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area*. Master of Education. Educational Administration, Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University. (in Thai)
- Kasetwethin, P. (2011). Transformational leadership of management affecting effectiveness of schools in Satuk group under Buriram Primary Education Service Area Office 2. Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University. (in Thai)
- Nimnuan, C. (2009). *Structural relationship between management virtues and organizational loyalty*. Ph.D. Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University. (in Thai)
- Rathanit, S. (2013). *Leadership of management*. (3rd ed). Bangkok: Khaofang.

- Somathat, S. (2010). *The relationship between transformational leadership of female administrators and effectiveness of schools under Chonburi Education Service Area Office 1*. Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University. (in Thai)
- Sukkla, R. (2010). *The relationship between quality of work life of government teachers and effectiveness of schools under Sakaeo Education Service Area Office 1*. Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education, Burapha University. (in Thai)
- Waririt, A. (2010). *The relationship between transformational leadership of school administrators and effectiveness of schools under Loei Education Service Area Office 1-3*. Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education, Loei Rajabhat University. (in Thai)

